

ת"פ 10023/09/15 - מדינת ישראל, המאשימה נגד עביר פוואז

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 10023-09-15 מדינת ישראל נ' פוואז
בפני כבוד השופט אילן סלע
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
נגד
עביר פוואז

המאשימה

הנאשמת

הכרעת דין

כתב האישום ותשובת הנאשמת

1. כנגד הנאשמת הוגש כתב אישום המייחס לה עבירה של מניעת גישה למקום קדוש, עבירה לפי סעיף 2(ב) רישא לחוק המקומות הקדושים, תשכ"ז-1967 (להלן: "החוק").
2. לפי המתואר בכתב האישום, ביום 8.03.15 בשעה 10:00 נכנסו מבקרים יהודים מלווים בשוטרים למתחם הר הבית. כאשר הבחינה הנאשמת במבקרים החלה לקרוא קריאות "תכביר" ("אללה אכבר"). הנאשמת נעמדה מולה מבקרים והשוטרים וחסמה את המשך תנועתם עלהר הבית. השוטר רועי בן יעקב אשר עמד כחיפין המבקרים לבין הנאשמת ביקש מהנאשמת לחזור, אך היא סירבה והמשיכה לחסום את דרכם של המבקרים.
3. יצוין כי בפתיחתו של כתב האישום צוין שבמועד האמור ובתקופה שקדמה לו, פעלו במתחם הר הבית מאות נשים שכינו עצמן "אל-מוראביטאת" שבין פעולותיהן הן נהגו לקרוא קריאות "תכביר" לעבר כל אדם בעל חזות יהודית שנכנס להר הבית במטרה לגרום לו לעזוב את מתחם ההר, ולעיתים הן התקהלו במטרה לחסום את גישתם של מבקרים יהודים לאתרים מסוימים במתחם הר הבית. ברם, לא נטען בכתב האישום, כי הנאשמת השתייכה לקבוצה זו, וממילא אין לעניין זה חשיבות במקרה זה.
4. בתשובה לאישום העלה ב"כ הנאשמת, במסגרת הדיון מיום 31.10.16 טענה מקדמית לפיה המיוחס לנאשמת בכתב האישום אינו מגלה עבירה, מפני שהאירוע התפתח ברחבת מסגד אל-אקצה שאינו נמנה ברשימת המקומות הקדושים ליהודים בתוספת לתקנות השמירה על המקומות הקדושים ליהודים, תשמ"א-1981, שם מנה מחוקק המשנה מספר מקומות קדושים ליהודים, אך הר הבית לא נמנה ביניהם. טענה זו נדחתה בהחלטת בית המשפט (כב' השופט ג'ויה סקפה-שפירא) מיום 12.12.16, ולמעשה בכך נדחו טענות ההגנה של הנאשמת, שכן כאמור, ב"כ הנאשמת טען בתשובה לאישום כי טענותיו המקדמיות הן הטענות היחידות.

5. על אף זאת, בדיון שהתקיים ביום 19.01.17 העלה ב"כ הנאשמת טענה נוספת לפיה הנאשמת אכן נעמדה מול המבקרים אך לא היה בכך כדי לחסום את המשך תנועתם. בהסכמת הצדדים, צפה בית המשפט בנוכחותם בסרטון המתעד את האירוע (ת/3) ומהצפייה עלה כי אכן הנאשמת חוסמת, יחד עם אחרות, את המשך דרכם של המבקרים.

6. חרף זאת, בדיון נוסף שהתקיים ביום 26.01.17 טען ב"כ הנאשמת טענה נוספת לפיה, גם אם מדובר במקום קדוש, הרי שהמבקרים כבר היו בתוך המקום הקדוש וממילא לא ניתן לומר כי הנאשמת מנעה את הגישה אליו.

7. התיק נקבע להוכחות, וביום הדיון, הצהיר ב"כ הנאשמת כי הנאשמת מודה בעובדות כתב האישום, והוא וויתר, הן על שמיעת עדי התביעה והן על שמיעת הנאשמת. תחת זאת, הוא העלה טענה נוספת ולפיה אין מקום לכלול את המעשה בגדר עבירה פלילית. לדבריו, העבירה המיוחסת לנאשמת - עשיית מעשה "העלול לפגוע בחופש הגישה של בני הדתות אל המקומות הקדושים להם", יכולה לכלול קשת רחבה של מעשים, ובהיותה עבירה שעניינה במעשה "העלול" לפגוע בחופש הגישה, יש לקבוע נקודת איזון הסתברותית של ודאות קרובה, בדומה למבחן שנקבע בעבירה של התנהגות פסולה במקום ציבורי לפי סעיף 216 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). בנוסף טען כי אין מקום לכלול במסגרת עבירה זו קריאות "תכביר", הן נוכח הזכות לחופש ביטוי שכן לא נטען שהנאשמת תקפה או דחפה מי מהמבקרים, והן נוכח זאת שמדובר בקריאה דתית ברחבת מסגד.

8. ב"כ המאשימה טענה בסיכומיה כי הנאשמת הייתה דומיננטית בתוך קבוצת הנשים עליהן נמנתה שקראו את קריאות ה"תכביר", ומעשיה כווננו לשיבוש ביקורם של יהודים בהר הבית. כנגד זאת טען ב"כ הנאשמת כי הטענה בדבר דומיננטיות של הנאשמת אינה עולה מתוך הצפייה בסרטון וכי המשטרה כשלה בכך שלא גבתה הודעה מהמבקרים שעלו לפני הטענה גישתם נמנעה על ידי הנאשמת.

דיון והכרעה

9. ראשית יצוין כי יש לדחות את הטענה כי מקום האירוע בהר הבית אינו מקום קדוש ליהודים. טענה זו נדחתה כאמור על ידי בית המשפט (כב' השופטת ג'ויה שקפה-שפירא) ולפנים מהצורך אפנה גם לפסק הדין שניתן על ידי היום (26.02.17) בעניין דומה (ת"פ 12683-10-15 **מדינת ישראל נ' נתשה**), שם נקבע המובן מאליו כי הר הבית הוא מקום קדוש ליהודים לעניין החוק והעבירות הפליליות שבו.

10. גם יש לדחות את הטענה כי מאחר והמבקרים כבר שהו בתחומי הר הבית, לא ניתן לומר כי נמנעה גישתם אל מקום קדוש, ולכל היותר נמנעה תנועתם בתוכו, דבר שאינו מהווה עבירה. לשון החוק מלמדת כי העבירה מבוצעת במניעת גישה למקום קדוש, ועל כן כל עוד שהמקום אליו מבקש אדם להגיע הוא קדוש אזי מניעה ממנו לעשות זאת מהווה עבירה, גם אם הגעתו נעשית ממקום שגם הוא קדוש. גם פרשנות תכליתית של החוק מובילה למסקנה זו. חוק המקומות הקדושים נועד למנוע פגיעה ברגשות בני הדתות השונות ובחופש הדת שלהם, ועל כן כל פעולה הנעשית לשם מניעת מימוש זכות זו בדרך של מניעת גישה, כולל מניעת התנועה בתוך המקום הקדוש, עונה על הגדרת העבירה. הדבר נכון בפרט נוכח העובדה כי גם בתוך מקום קדוש קיימות דרגות קדושה שונות. כך, למשל, אינו דומה תוכו של מסגד לחציריו. במיוחד נכון הדבר שעה שמדובר בהר הבית, שבו קיימות בתוך השטח עצמו דרגות קדושה שונות, וכל

אזור פנימי הוא מקום קדוש יותר ביחס לאזור החיצוני הסמוך לו (**משנה**, מסכת כלים, פרק א, משנה ו ואילך. וראו גם בת"פ 12683-10-15 בעניין **נתשה**).

11. כאמור, הנאשמת הודתה בעובדות כתב האישום, ומשמעות ההודאה כי היא עמדה מול המבקרים והשוטרים וחסמה את המשך תנועתם על הרהבית. בעובדות אלו גם ניתן להיווכח בנקל בצפייה בסרטון. בנסיבות אלו, אין צורך לדון בטענות ב"כ הנאשמת כי אין מקום לייחס עבירה של מניעת גישה למקום קדוש המבוצעת בדרך של קריאות "תכביר", שכן במקרה זה הנאשמת לא הסתפקה בקריאות "תכביר", אלא עמדה ומנעה בגופה את המעבר של המבקרים. פעולה זו וודאי אינה חוסה בזכות לחופש הביטוי.

12. מעבר לצורך אציין רק כי בעניין אחר נקבע כי קריאות "תכביר" יכולות, בנסיבות מסוימות, להוות עבירה של התנהגות פסולה במקום ציבורי לפי סעיף 216 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (ת"פ (י-ם) 48257-11-13 **מדינת ישראל נ' גזאוי** (פורסם בנבו, 26.06.16)), ובמקרה זה מסקנה זו נכונה מקל וחומר, שכן במקרה זה מדובר בפגיעה בחופש הדת, שהיא זכות בעלת עוצמה חוקתית גבוהה המגשימה את חירותו של האדם למימוש זהותו והעצמית של האדם ואת כמיהתו שלהאדם המאמין התפלל במקום קדוש (ראו: בג"ץ 5016/96 **חורב נ' שר התחבורה**, פ"ד נא(4) 1 (1997); בג"ץ 2481/93 **דיין נ' מפקד מחוז ירושלים**, פ"ד מח(2) 456 (1994); בג"ץ 10356/02 **הס נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית**, פ"ד נח(3) 443 (2004); בג"ץ 4661/06 **הוועד לפיתוח חברון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 27.06.06)).

13. בנסיבות אלו גם אין צורך לדון בשאלה מתי יש לראות מעשה כ"עלול" למנוע גישה. לו מעשיה של הנאשמת היו מסתכמים בקריאות "תכביר" בלבד, היה מקום לדון בשאלה האם אכן יש בקריאות מעין אלו כדי למנוע ממבקרים פוטנציאליים לעלות להר הבית, ואם נכון לראות בקריאות אלו עבירה. דא עקא, שבמקרה זה מעשיה של הנאשמת, שלא הסתכמו אך בקריאות כי אם לוו גם במעשים, מנעו **בפועל** את גישתם של המבקרים למקום קדוש כפי שניתן לראות בסרטון וכפי שעולה גם מהודאתה של הנאשמת במיחוס לה - "נעמדה מולה מבקרים והשוטרים וחסמה את המשך תנועתם על הרהבית". ברי אפוא, כי הנאשמת עשתה מעשה שיש בו כדי למנוע גישה למקום קדוש.

בשים לב לכל האמור, אני מרשיע את הנאשמת במיחוס לה בכתב האישום.

ניתנה היום, ל' שבט תשע"ז, 26 פברואר 2017, במעמד המתייצבים.